

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 259/2020-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 9. júna 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho, zo sudkyne Jany Laššákovej a sudcu Petra Molnára (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť obchodnej spoločnosti [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej advokátom JUDr. Martinom Olosom, Karola Kašjaka 1, Rajecké Teplice, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uzneseniami Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 31 Ek 614/2019 z 27. mája 2019 a zo 17. septembra 2019 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť obchodnej spoločnosti [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 16. novembra 2019 doručená ústavná sťažnosť obchodnej spoločnosti [REDACTED],

██████████, ██████████ (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom ██████████, ██████████ 1, Rajecké Teplice, vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s čl. 47 ods. 3 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uzneseniami Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 31 Ek 614/2019 z 27. mája 2019 a zo 17. septembra 2019.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka adresovala 21. apríla 2019 okresnému súdu návrh na vykonanie exekúcie, ktorým sa domáhala od povinného v prvom rade a povinného v druhom rade vymoženia špecifikovanej peňažnej sumy, a to na základe exekučného titulu – právoplatného a vykonateľného rozsudku Okresného súdu Spišská Nová Ves sp. zn. 13 Cb 58/2018 zo 7. marca 2019 (ďalej len „rozsudok Okresného súdu Spišská Nová Ves“). Uznesením okresného súdu sp. zn. 31 Ek 614/2019 z 27. mája 2019 vydaným vyšším súdnym úradníkom bol návrh sťažovateľky na vykonanie exekúcie voči povinnému v druhom rade podľa § 53 ods. 3 písm. b) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“) zamietnutý. O podanej sťažnosti sťažovateľky rozhodol sudca okresného súdu uznesením sp. zn. 31 Ek 614/2019 zo 17. septembra 2019, ktorým ju podľa § 250 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov ako nedôvodnú zamietol.

3. V ústavnej sťažnosti sťažovateľka, prezentujúc tak skutkový rámec svojej právnej veci a argumentáciu konajúceho súdu, ako aj judikatúru ústavného súdu, dôvodí, že obe uznesenia okresného súdu sú arbitrárne, keďže sú podľa jej názoru výsledkom svojoľnej aplikácie noriem hmotného a procesného práva a chýba im zmysluplné odôvodnenie.

4. Sťažovateľka v konkrétnosti poukazuje na to, že dôvodom pre zamietnutie jej návrhu na vykonanie exekúcie voči povinnému v druhom rade mali byť účinky oddĺženia

povinného v druhom rade v zmysle zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o konkurze a reštrukturalizácii“), keď z dôvodu vyhlásenia konkurzu na majetok povinného v druhom rade a vykonaného oddlženia následne vydaný exekučný titul nebolo možné voči povinnému v druhom rade vykonať. Sťažovateľka v nadväznosti na to argumentuje, že u povinného v druhom rade išlo o ručiteľský záväzok za plnenie záväzkov povinného v prvom rade, pričom tento ručiteľský záväzok mohol povinnému v druhom rade vzniknúť až v budúcnosti, keď samotný dlžník, teda povinný v prvom rade svoj záväzok sám nesplnil. Ďalej sťažovateľka dôvodí, že rozsudok Okresného súdu Spišská Nová Ves ako exekučný titul bol vydaný až sedem mesiacov po oddlžení povinného v druhom rade, nie pred oddlžením, a túto skutočnosť považuje za podstatnú. Sťažovateľka argumentuje, že Okresný súd Spišská Nová Ves konanie vo vzťahu k povinnému v druhom rade nezastavil a ani návrh nezamietol, ale naopak, vydal exekučný titul, pričom podľa sťažovateľky jedine tento súd mal právomoc rozhodnúť, či vo vzťahu k povinnému v druhom rade i po jeho oddlžení vydá alebo nevydá rozsudok a konanie zastaví. Sťažovateľka na tomto mieste zdôrazňuje, že povinný v druhom rade mal možnosť napadnúť rozsudok Okresného súdu Spišská Nová Ves odvolaním, ktorú však nevyužil. Je toho názoru, že okresný súd ako exekučný súd konal fakticky ex offo za povinného v druhom rade, ktorý v základnom súdnom konaní v obchodnoprávnej veci nenamietal oddlženie, pričom sťažovateľka považuje takýto postup okresného súdu v exekučnom konaní za neprípustný. Namieta, že v zmysle Exekučného poriadku sa mohol povinný v druhom rade brániť iba skutočnosťami, ktoré nastali po vydaní exekučného titulu (nie pred vydaním exekučného titulu) a spôsobili tak zánik nároku alebo zánik jeho vymáhateľnosti, čo sa však v danom prípade nestalo. Sťažovateľka je toho názoru, že exekučný súd nie je oprávnený preskúmať vecnú či procesnú správnosť rozsudku ako exekučného titulu a už vôbec nemôže posudzovať hmotnoprávne vzťahy a riešiť formálne otázky, o ktorých už právoplatne rozhodol „civilný súd“ v základnom konaní. Sťažovateľka uzatvára svoju argumentáciu stanoviskom, že exekučný súd nie je nadradeným súdom vo vzťahu k „všeobecnému civilnému súdu“ a neprislúcha mu právomoc akokoľvek revidovať či upravovať rozsudky všeobecných súdov. Postup okresného súdu, ktorý návrh

sťažovateľky na vykonanie exekúcie voči povinnému v druhom rade zamietol, tak považuje sťažovateľka za svojvoľný.

5. Sťažovateľka, odvolávajúc sa na všetky prezentované argumenty, formuluje námietku porušenia svojho označeného základného práva zaručeného ústavou a práva zaručeného dohovorom.

6. Na základe uvedeného sťažovateľka žiada, aby ústavný súd o jej ústavnej sťažnosti rozhodol nálezom, ktorým by vyslovil porušenie jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 47 ods. 3 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uzneseniami okresného súdu sp. zn. 31 Ek 614/2019 z 27. mája 2019 a zo 17. septembra 2019, označené rozhodnutia okresného súdu zrušil a vrátil vec sťažovateľky okresnému súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie a priznal jej tiež náhradu trov právneho zastúpenia.

II.

Východiskové ústavnoprávne normy

7. Podľa čl. 124 ústavy je ústavný súd nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

8. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje ústavný súd o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

9. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

10. Ústavný súd podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania: a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc, b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37, c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom, d) ktorý je neprípustný, e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou, f) ktorý je podaný oneskorene, g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

III.

Posúdenie veci ústavným súdom a jeho závery

11. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti namieta porušenie jej označených práv zaručených ústavou a dohovorom uzneseniami okresného súdu sp. zn. 31 Ek 614/2019 z 27. mája 2019 a zo 17. septembra 2019, ktorými bol zamietnutý jej návrh na vykonanie exekúcie. V rámci svojej argumentácie dôvodí arbitrárnosťou oboch uznesení okresného súdu, ktorú vidí v svojvoľnosti rozhodovania okresného súdu, ktorý podľa mienky sťažovateľky v postavení exekučného súdu prekročil svoju právomoc revidovaním exekučného titulu – právoplatného a vykonateľného rozsudku Okresného súdu Spišská Nová Ves, pričom svoje rozhodnutia náležite neodôvodnil.

K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 47 ods. 3 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením okresného súdu sp. zn. 31 Ek 614/2019 z 27. mája 2019

12. V zmysle princípu subsidiarity zakotveného v čl. 127 ods. 1 ústavy poskytuje ústavný súd v konaní podľa čl. 127 ústavy ochranu základným právam alebo slobodám fyzických osôb a právnických osôb za podmienky, ak o ochrane týchto práv a slobôd

nerozhoduje iný súd. Systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je teda rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom ochranu základným právam a slobodám poskytuje v zmysle ústavy primárne všeobecné súdnictvo a ústavný súd až subsidiárne. Vo vzťahu k uzneseniu okresného súdu z 27. mája 2019 vydanému vyšším súdnym úradníkom disponovala sťažovateľka prostriedkom procesnej ochrany – sťažnosťou, ktorú aj využila. O sťažnosti bol oprávnený a povinný rozhodnúť sudca okresného súdu. Sťažnosť tak predstavovala účinný právny prostriedok ochrany práv sťažovateľky vo vzťahu k napadnutému uzneseniu okresného súdu. Existencia sťažnostného konania nepripúšťa možnosť ústavného súdu rozhodovať o napadnutom uznesení okresného súdu z 27. mája 2019, keďže sťažnosť v danom prípade predstavovala účinný právny prostriedok ochrany práv sťažovateľky vo vzťahu k napadnutému rozhodnutiu (porov. mutatis mutandis II. ÚS 13/01, IV. ÚS 102/09). Vzhľadom na túto skutočnosť ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť sťažovateľky v časti namietaného porušenia v sťažnosti označených práv uznesením okresného súdu sp. zn. 31 Ek 614/2019 z 27. mája 2019 odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci.

K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 47 ods. 3 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením okresného súdu sp. zn. 31 Ek 614/2019 zo 17. septembra 2019

13. V zmysle judikatúry ústavného súdu za zjavne neopodstatnenú sťažnosť možno považovať takú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mal preskúmať po jej prijatí na ďalšie konanie (II. ÚS 70/00, IV. ÚS 66/02, I. ÚS 56/03).

14. Ústavná ochrana základných práv a slobôd, ako aj ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z príslušnej medzinárodnej zmluvy je rozdelená medzi všeobecné súdy a ústavný súd v súlade s princípom subsidiarity, vyplývajúcim z čl. 127 ods. 1 ústavy, podľa ktorého sú všeobecné súdy primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ako aj za dodržiavanie základných práv a slobôd (čl. 144 ods. 1 a čl. 152 ods. 4 ústavy). Ústavný súd preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory

všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Skutkové a právne závery všeobecného súdu tak môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01, II. ÚS 67/04, III. ÚS 581/2015).

15. V zmysle záverov predchádzajúceho bodu odôvodnenia tohto uznesenia sa ústavný súd pri posúdení uznesenia okresného súdu sp. zn. 31 Ek 614/2019 zo 17. septembra 2019 sústredil a zameril na posúdenie otázky, či sa okresný súd s právne relevantnou argumentáciou sťažovateľky, ktorú v konaní o svojej právnej veci uplatňovala v rámci podanej sťažnosti, vysporiadal adekvátne a preskúmateľne, či má súdom zvolená interpretácia aplikovaných právnych noriem ústavnoprávne akceptovateľný charakter a či odôvodnenie právnych záverov, ktoré okresný súd v predmetnom rozhodnutí formuloval, zodpovedá požiadavkám kvalitného odôvodnenia súdnych rozhodnutí.

16. Opierajúc sa o východiská prezentované v bodoch 14 a 15 odôvodnenia tohto uznesenia, posudzoval ústavný súd aj ústavnú sťažnosť sťažovateľky, pričom sa oboznámil s obsahom odôvodnenia uznesenia okresného súdu sp. zn. 31 Ek 614/2019 zo 17. septembra 2019, ktoré bolo podkladom pre právny záver o vecnej správnosti napadnutého uznesenia okresného súdu z 27. mája 2019, ďalej tiež s obsahom uvedeného uznesenia okresného súdu z 27. mája 2019, ako aj s relevantnou právnou úpravou, ktorá bola v právnej veci sťažovateľky aplikovaná.

17. Podľa § 53 ods. 1 Exekučného poriadku súd preskúma návrh na vykonanie exekúcie a jeho prílohy. Ak nie sú dôvody na zamietnutie návrhu na vykonanie exekúcie,

súd do 15 dní od doručenia návrhu vydá poverenie na vykonanie exekúcie a upovedomí o tom oprávneného.

Podľa ustanovenia § 53 ods. 3 písm. b) Exekučného poriadku súd návrh na vykonanie exekúcie zamietne, ak sú tu dôvody, pre ktoré by exekúcia musela byť zastavená, alebo do vydania poverenia na vykonanie exekúcie vzniknú dôvody na zastavenie exekučného konania okrem späťvzatia návrhu na vykonanie exekúcie.

Podľa ustanovenia § 61k ods. 1 Exekučného poriadku súd exekúciu zastaví v celom rozsahu alebo v časti, ak a) po vzniku exekučného titulu nastali okolnosti, ktoré spôsobili zánik vymáhaného nároku, b) exekučný titul bol zrušený, c) je tu dôvod podľa osobitného predpisu, pre ktorý sú uznanie alebo výkon cudzieho exekučného titulu neprípustné, ibaže ho bolo možné v konaní už skôr uplatniť (§ 54 ods. 2), d) sú tu iné skutočnosti, ktoré bránia vymáhateľnosti exekučného titulu.

Podľa § 166 ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii každý platobne neschopný dlžník, ktorý je fyzickou osobou, je oprávnený domáhať sa oddĺženia konkurzom alebo splátkovým kalendárom podľa tejto časti zákona a to bez ohľadu na to, či má záväzky z podnikateľskej činnosti.

Podľa ustanovení § 166a ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii ak tento zákon neustanovuje inak (§ 166b a 166c), len v konkurze alebo splátkovým kalendárom môžu byť uspokojené tieto pohľadávky:

a) pohľadávka, ktorá vznikla pred kalendárnym mesiacom, v ktorom bol vyhlásený konkurz alebo poskytnutá ochrana pred veriteľmi (ďalej len „rozhodujúci deň“),

b) budúca pohľadávka ručiteľa, spoludlžníka alebo inej osoby, ktorej vznikne pohľadávka voči dlžníkovi, ak bude za neho plniť záväzok, ktorý vznikol pred rozhodujúcim dňom,

c) pohľadávka, ktorá vznikne v súvislosti s vypovedaním zmluvy alebo odstúpením od zmluvy (§ 167d), ak ide o zmluvu uzatvorenú pred vyhlásením konkurzu.

Podľa § 166c ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii oddĺžením sú nedotknuté tieto pohľadávky:

a) pohľadávka veriteľa – fyzickej osoby, ktorú nenadobudol postúpením, prevodom alebo prechodom s výnimkou dedenia, ak takáto pohľadávka nebola prihlásená v konkurze

z dôvodu, že veriteľ nebol správcom písomne upovedomený, že bol vyhlásený konkurz; ustanovenie § 166b ods. 1 písm. a) a b) tým nie je dotknuté,

b) pohľadávka z právnej pomoci poskytnutej dlžníkovi Centrom právnej pomoci v súvislosti s konaním o oddlžení,

c) zabezpečená pohľadávka v rozsahu, v ktorom je krytá hodnotou predmetu zabezpečovacieho práva; ustanovenie § 166b ods. 1 písm. a) a b) tým nie je dotknuté,

d) pohľadávka zo zodpovednosti za škodu spôsobenú na zdraví alebo spôsobenú úmyselným konaním vrátane príslušenstva takejto pohľadávky,

e) pohľadávka dieťaťa na výživné vrátane príslušenstva takejto pohľadávky,

f) pracovnoprávne nároky voči dlžníkovi,

g) peňažný trest podľa Trestného zákona,

h) nepeňažná pohľadávka.

Podľa § 166e ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii o oddlžení rozhodne súd v uznesení o vyhlásení konkurzu alebo v uznesení o určení splátkového kalendára tak, že dlžníka zbavuje všetkých dlhov, ktoré môžu byť uspokojené iba v konkurze alebo splátkovým kalendárom (§ 166a) v rozsahu, v akom nebudú uspokojené v konkurze alebo splátkovým kalendárom. V uznesení súd uvedie znenia zákonných ustanovení, ktoré upravujú, o ktoré dlhy ide.

Podľa § 166e ods. 2 zákona o konkurze a reštrukturalizácii oddlžením sa pohľadávky, ktoré môžu byť uspokojené iba v konkurze alebo splátkovým kalendárom (§ 166a), bez ohľadu na to, či boli alebo neboli prihlásené, stávajú voči dlžníkovi nevymáhateľné v rozsahu, v ktorom ho súd zbavil dlhov.

Podľa § 166e ods. 4 zákona o konkurze a reštrukturalizácii na nevymáhateľnosť pohľadávky voči dlžníkovi súd prihliadne aj bez námietky dlžníka. Orgán verejnej moci je povinný hľadiť na dlžníka vo vzťahu k pohľadávke, ktorá sa stala nevymáhateľná (§ 166b), ako by na neho hľadel, keby rozhodol o trvalom upustení od vymáhania pohľadávky.

Podľa § 167e ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii ak bol vyhlásený konkurz, súd bez zbytočného odkladu zastaví konanie, v ktorom sa uplatňuje pohľadávka, ktorá môže byť uspokojená iba v konkurze (§166a) alebo sa považuje za nevymáhateľnú (§ 166b).

Podľa § 167f ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii na majetok podliehajúci konkurzu nemožno počas konkurzu začať ani viesť exekučné konanie alebo obdobné vykonávacie konanie.

Podľa § 167f ods. 2 zákona o konkurze a reštrukturalizácii ak bol vyhlásený konkurz, ide o dôvod, aby sa bez zbytočného odkladu rozhodlo o zastavení konania, v ktorom sa vymáha pohľadávka, ktorá môže byť uspokojená iba v konkurze alebo sa považuje za nevymáhateľnú.

18. V odôvodnení uznesenia okresného súdu sp. zn. 31 Ek 614/2019 z 27. mája 2019, vydaného vyšším súdnym úradníkom, ktorým bol návrh sťažovateľky na vykonanie exekúcie voči povinnému v druhom rade podľa § 53 ods. 3 písm. b) Exekučného poriadku zamietnutý, sa uvádza, že exekučné konanie bolo vedené na podklade exekučného titulu – rozsudku Okresného súdu Spišská Nová Ves, ktorým konajúci súd zaviazal povinného v prvom rade a povinného v druhom rade zaplatiť sťažovateľke špecifikovanú peňažnú sumu spolu s 8 % úrokom z omeškania ročne z uvedenej špecifikovanej sumy od 30. decembra 2016 do zaplatenia. Okresný súd považoval tak za preukázané, že sa povinní do omeškania s plnením vymáhaného nároku dostali už 30. decembra 2016, z čoho je zrejmé, že vymáhaná pohľadávka vznikla pred kalendárnym mesiacom, v ktorom bol vyhlásený na majetok povinného v druhom rade konkurz (to znamená pred 17. augustom 2018). Okresný súd na základe uvedeného konštatoval, že uvedenú pohľadávku je možné voči povinnému v druhom rade uspokojiť len vo vyhlásenom konkurze, inak sa oddĺžením dlžníka v rozsahu určenom súdom stáva nevymáhateľnou. Okresný súd tak argumentoval, že z dôvodu vyhlásenia konkurzu na majetok povinného v druhom rade, keď v zmysle § 167f zákona o konkurze a reštrukturalizácii nie je možné na majetok patriaci dlžníkovi začať ani viesť exekučné konanie a už začaté konanie by muselo byť zastavené, neboli splnené podmienky na udelenie poverenia na vykonanie exekúcie vo vzťahu k povinnému v druhom rade, preto v súlade s § 53 ods. 3 písm. b) Exekučného poriadku návrh sťažovateľky na vykonanie exekúcie vo vzťahu k povinnému v druhom rade zamietol.

19. V odôvodnení uznesenia sp. zn. 31 Ek 614/2019 zo 17. septembra 2019, ktorým bola zamietnutá sťažnosť sťažovateľky, podaná proti uzneseniu okresného súdu o zamietnutí návrhu sťažovateľky na vykonanie exekúcie voči povinnému v druhom rade, okresný súd dôvodil takto:

Okresný súd interpretoval, že exekučný súd už v štádiu posudzovania splnenia zákonných predpokladov na poverenie súdneho exekútora vykonaním exekúcie sa zaoberá tým, či rozhodnutie alebo iný titul uvedený v návrhu na vykonanie exekúcie bol vydaný orgánom, ktorý mal k tomu právomoc, či je vykonateľné po formálnej a materiálnej stránke, či sú oprávnený a povinný vecne legitimovaní, či je exekúcia navrhovaná v takom rozsahu, ktorý stačí k uspokojeniu oprávneného a či vymáhané právo nie je prekludované. Pritom exekučný súd je pri uvedenom postupe povinný návrh na vykonanie exekúcie zamietnuť, ak v rámci uvedeného postupu vyjde najavo existencia relevantnej skutočnosti, so zreteľom na ktorú je nútený výkon rozhodnutia neprípustný. Okresný súd vysvetlil, že medzi dôvody, pre ktoré sú návrh na vykonanie exekúcie zamietne, patria podľa § 53 ods. 3 písm. b) Exekučného poriadku dôvody, pre ktoré by exekúcia musela byť zastavená, alebo do vydania poverenia na vykonanie exekúcie vzniknú dôvody na zastavenie exekučného konania okrem späťvzatia návrhu na vykonanie exekúcie. V nadväznosti na to okresný súd uviedol, že dôvody zastavenia exekúcie sú upravené v ustanoveniach § 61k ods. 1 a § 61n Exekučného poriadku, pričom podľa § 61k ods. 1 písm. d) Exekučného poriadku sú dôvodom zastavenia exekúcie skutočnosti, ktoré bránia vymáhateľnosti exekučného titulu. Okresný súd v odpovedi na sťažnostné námietky sťažovateľky argumentoval, že exekučný súd pri skúmaní návrhu na vykonanie exekúcie neposudzoval vecnú správnosť exekučného titulu – rozsudku Okresného súdu Spišská Nová Ves a jeho postup nesmeroval k jeho „zrušeniu“, teda si neosvojoval postavenie odvolacieho súdu. Zdôraznil, že dôvodom pre zamietnutie návrhu na vykonanie exekúcie voči povinnému v druhom rade bol konkurz vyhlásený na jeho majetok, a to uznesením, ktoré bolo v Obchodnom vestníku zverejnené 16. augusta 2018, kde síce ešte v novembri 2018 bol konkurz zrušený, avšak toto zrušenie sa nedotýkalo oddĺženia dlžníka (povinného v druhom rade). V nadväznosti na to okresný súd poukázal na § 166e ods. 2 zákona o konkurze a reštrukturalizácii, podľa ktorého v prípade oddĺženia dlžníka konkurzom sa pohľadávky, ktoré môžu byť uspokojené iba v konkurze, bez ohľadu na to, či boli alebo

neboli prihlásené, stávajú voči dlžníkovi nevymáhateľné v rozsahu, v ktorom ho súd zbavil dlhov, pričom podľa § 166e ods. 4 citovaného zákona na nevymáhateľnosť prihliada súd ex offo. Okresný súd sa nestotožnil so stanoviskom sťažovateľky, ktorá tvrdila, že pohľadávka voči povinnému v druhom rade jej bola priznaná súdnym rozhodnutím, a preto, i napriek jeho oddĺženiu, sa môže táto pohľadávka v exekúcii vymáhať. Okresný súd vysvetlil, že dotknutá pohľadávka vznikla sťažovateľke na základe zmluvy o dielo, ktorú uzavrel so sťažovateľkou povinný v prvom rade a za ktorú ručil povinný v druhom rade. V zmysle vystavených faktúr sa predmetná pohľadávka stala splatnou v časti 9. novembra 2016 a v časti 29. decembra 2016 a keďže povinný v prvom rade túto pohľadávku neuhradil ešte pred začatím základného konania, vyzvala sťažovateľka na jej úhradu aj povinného v druhom rade ako ručiteľa. V čase podania návrhu v základnom konaní, teda 9. mája 2017 tak sťažovateľka disponovala splatnou a vymáhateľnou pohľadávkou, keďže k oddĺženiu povinného v druhom rade došlo až v priebehu základného konania. Okresný súd aj s poukazom na judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ďalej vysvetlil, že sa právoplatnosťou rozhodnutia vydaného v základnom konaní (rozsudku Okresného súdu Spišská Nová Ves) stala dotknutá pohľadávka tzv. judikovanou pohľadávkou, avšak v tomto momente pohľadávka nevznikla, súd ju vo svojom rozhodnutí nekonštituoval, ale iba deklaroval. Okresný súd ďalej nadviazal a uviedol, že v predmetnom exekučnom konaní súd neskúmal pohľadávku sťažovateľky ako takú, posudzoval iba to, či ju na základe oddĺženia povinného v druhom rade možno v exekúcii vymáhať. Okresný súd dôvodil, že pokiaľ konajúci súd v základnom konaní neprihliadol na vyhlásený konkurz a oddĺženie povinného v druhom rade (okresný súd poznamenal, že v spise Okresného súdu Spišská Nová Ves sa nenachádza konkurzná lustrácia na povinného v druhom rade), ešte to neznamena, že na nich nemá prihliadať ani exekučný súd. Okresný súd vysvetlil, že otázka vymáhateľnosti pohľadávky v prípadoch, ak bol dlžník oddĺžený v konkurznom konaní, nie je otázkou hmotnoprávnou, ktorú je oprávnený posudzovať iba súd konajúci v základnom konaní, pretože na nevymáhateľnosť sa v zmysle § 166e ods. 4 zákona o konkurze a reštrukturalizácii prihliada aj bez námietky v každom type súdneho konania, vrátane exekučného konania. Ak si teda veriteľ v konkurze neprihlási niektorú z pohľadávok, vymedzených ustanoveniami § 166a citovaného zákona, stáva sa táto pohľadávka v celom rozsahu nevymáhateľná, kde takúto pohľadávku dlžník splniť môže,

avšak veriteľ ju nemôže voči dlžníkovi vymáhať. Okresný súd tak uzavrel, že pohľadávka sťažovateľky vznikla ešte v roku 2016, teda pred vydaním exekučného titulu, ako aj pred rozhodujúcim dňom v zmysle ustanovenia § 166a písm. a) zákona o konkurze a reštrukturalizácii, keďže účinky vyhlásenia konkurzu nastali 17. augusta 2018, teda v deň nasledujúci po zverejnení rozhodnutia o vyhlásení konkurzu v Obchodnom vestníku, pričom konkurzný súd uznesením zo 16. augusta 2018 zbavil dlžníka (povinného v druhom rade) všetkých dlhov (ktoré môžu byť uspokojené iba v tomto konkurze) v rozsahu, v ktorom nebudú v konkurze uspokojené. Dotknutá pohľadávka sťažovateľky voči povinnému v druhom rade pritom patrila do kategórie pohľadávok, ktoré sa môžu uspokojiť len v konkurze a nepatrila medzi pohľadávky, ktoré sú oddlžením v zmysle ustanovenia § 166c zákona o konkurze a reštrukturalizácii nedotknuté, preto sa rozhodnutím o oddlžení dlžníka stala táto pohľadávka v zmysle § 166e ods. 2 citovaného zákona nevymáhateľnou a na nevymáhateľnosť bol exekučný súd povinný prihliadať z úradnej moci, bez ohľadu na to, či bola priznaná súdnym rozhodnutím, pričom v dôsledku nevymáhateľnosti na ňu nemožno viesť exekúciu, čo bolo dôvodom pre zamietnutie návrhu sťažovateľky.

20. Z obsahu odôvodnenia uznesenia okresného súdu sp. zn. 31 Ek 614/2019 zo 17. septembra 2019, tak ako to je popísané v predchádzajúcom bode odôvodnenia tohto uznesenia, vyplýva, že okresný súd na skutkové okolnosti právnej veci sťažovateľky aplikoval právnu úpravu, ktorú aj podrobne interpretoval, pričom išlo o jednotlivé ustanovenia Exekučného poriadku a zákona o konkurze a reštrukturalizácii. Sťažovateľke boli pritom v kontexte jej sťažnostnej argumentácie (ktorú predniesla v sťažnosti podanej voči uzneseniu okresného súdu sp. zn. 31 Ek 614/2019 z 27. mája 2019) okresným súdom vysvetlené dve zásadné skutočnosti. V prvom rade okresný súd sťažovateľke objasnil, že pohľadávka, ktorej sa návrh sťažovateľky na vykonanie exekúcie týkal, nebola exekučným titulom, teda rozsudkom Okresného súdu Spišská Nová Ves konštituovaná, ale iba deklarovaná, pričom vznikla už v roku 2016, teda ešte pred tzv. rozhodujúcim dňom v zmysle § 166a ods. 1 písm. a) zákona o konkurze a reštrukturalizácii, na základe čoho bola okresným súdom ako exekučným súdom kvalifikovaná ako pohľadávka uspokojovaná v konkurze podľa § 166a citovaného zákona, a teda v dôsledku rozhodnutia o oddlžení povinného v druhom rade ako pohľadávka v zmysle § 166e ods. 2 citovaného zákona

nevymáhateľná. V druhom rade okresný súd sťažovateľke jasne vysvetlil, že nesprávny postup Okresného súdu Spišská Nová Ves, ktorý v rozpore s § 167e ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii základné konanie, v ktorom sa uplatňovala pohľadávka sťažovateľky a ktorá sa v jeho priebehu stala nevymáhateľnou, nezastavil, nemal vplyv, a teda nevylučoval aplikáciu § 166e ods. 4 zákona o konkurze a reštrukturalizácii, podľa ktorého sa na nevymáhateľnosť pohľadávky prihliada aj bez námietky dlžníka v každom type súdneho konania, vrátane exekučného konania. Nevymáhateľnosť pohľadávky sťažovateľky (voči povinnému v druhom rade) tak bola posúdená ako skutočnosť podľa § 61k ods. 1 Exekučného poriadku, a teda dôvod, pre ktorý by musela byť exekúcia zastavená, čo bolo podľa § 53 ods. 3 písm. b) Exekučného poriadku dôvodom pre zamietnutie návrhu sťažovateľky. Ústavný súd sa tak domnieva, že vyhodnotenie skutkových okolností v právnej veci sťažovateľky bolo zo strany okresného súdu dostatočne a náležite vysvetlené, a to tak, že je podložené jasnou interpretáciou aplikovanej právnej úpravy a na prvý pohľad logickou argumentáciou predstavujúcou oporu prijatých právnych záverov, ktorá nijako nepopiera obsah a zmysel aplikovanej právnej úpravy. V žiadnom prípade tak podľa názoru ústavného súdu nemožno predmetné rozhodnutie okresného súdu hodnotiť ako svojvoľné a neodôvodnené.

21. Vychádzajúc z čiastkových záverov uvedených v predchádzajúcom bode odôvodnenia tohto uznesenia, posúdil ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky v časti namietaného porušenia označených práv sťažovateľky smerovaného proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 31 Ek 614/2019 zo 17. septembra 2019 ako zjavne neopodstatnenú a ako takú ju podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietol.

22. S ohľadom na všetky uvedené závery bolo o ústavnej sťažnosti sťažovateľky potrebné rozhodnúť tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. júna 2020

Luboš Szigeti
predseda senátu